

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľa **MUDr.D.B.**, bývajúceho v B., proti odporkyni **Mgr.S.K.**, sudkyni Okresného súdu v S., **o marenie základných práv a slobôd, o ochranu osobnosti a náhradu nemajetkovej ujmy**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 51 C 1/2008, o dovolaní navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 26. marca 2009, sp. zn. 14 Co 11/2009, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 26. marca 2009, sp. zn. 14 Co 11/2009 **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava II uznesením z 29. októbra 2008, č.k. 51 C 1/2008-150 neustanovil navrhovateľovi zástupcu z radov advokátov pre dovolacie konanie. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľovi uznesením zo dňa 18. marca 2008, č.k. 51 C 1/2008-108 nepriznal oslobodenie od súdnych poplatkov, keďže preukázané majetkové, osobné a zárobné pomery navrhovateľa oslobodenie neodôvodňovali. Krajský súd v Bratislave uznesením zo 6. mája 2008 sp. zn. 18 Co 62/2008 napadnuté uznesenie potvrdil. Navrhovateľ proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie a požiadal o ustanovenie zástupcu z radov advokátov pre dovolacieho konanie. Majetkové a osobné pomery navrhovateľa, pre ktoré nebolo vyhovené jeho žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov, neodôvodňujú ani vyhoveniu návrhu na ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov podľa § 30 O.s.p.

Krajský súd v Bratislave na odvolanie navrhovateľa uznesením z 26. marca 2009 sp. zn. 14 Co 11/2009 uznesenie okresného súdu ako vecne správne v zmysle § 219 O.s.p. potvrdil.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal dňa 23. apríla 2009 dovolanie navrhovateľ, ktorý žiadal napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania vyvodil z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. a jeho dôvody s poukazom na § 241 písm. b/, c/ O.s.p. videl v tom, že súd nevyhodnotil aktuálny stav jeho majetkových pomerov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) zistil, že dovolanie podala včas osoba k tomu oprávnená - účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.). Hoci dovolateľ nie je zastúpený advokátom a sám nemá právnické vzdelanie (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.), v danom prípade nebolo možné nedostatok podmienky povinného zastúpenia považovať za prekážku, ktorá by bránila vydaniu rozhodnutia, ktorým sa dovolacie konanie končí. Dovolací súd pritom vychádzal z povahy rozhodnutia, proti ktorému dovolanie smeruje. Dospel k záveru, že ak predmetom dovolacieho prieskumu je rozhodnutie, ktorým nebolo vyhovené žiadosti účastníka o ustanovenie zástupcu z radov advokátov podľa § 30 O.s.p., (tak, ako tomu bolo v posudzovanej veci), nemožno striktno trvať na splnení tejto podmienky. Trvanie na nej by totiž v takomto prípade viedlo k popretiu zámeru, ktorý týmto procesným úkonom účastník sledoval a k popretiu vlastného účelu dovolacieho konania, v ktorom predmetom prieskumu má byť práve záver odvolacieho súdu o tom, že účastník nemá právo na ustanovenie zástupcu z radov advokátov. Treba zdôrazniť, že uvedený záver platí bez ohľadu na to, že dovolací súd sa môže správnosťou napadnutého rozhodnutia zaoberať po vecnej stránke len za predpokladu, ak účastník úspešne uplatní niektorí z dôvodov prípustnosti dovolania v zmysle § 237 O.s.p.

Dovolací súd teda najskôr skúmal, či dovolanie navrhovateľa proti napadnutému uzneseniu odvolacieho súdu je prípustné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V posudzovanej veci navrhovateľ dovolaním napadol rozhodnutie odvolacieho súdu vydaného vo forme uznesenia.

Občiansky súdny poriadok osobitne upravuje prípady, kedy je prípustné dovolanie smerujúce proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (§ 237 O.s.p.), kedy je tento opravný prostriedok prípustný proti rozsudku odvolacieho súdu (vid' § 238 O.s.p.) a kedy je prípustný proti uzneseniu odvolacieho súdu (vid' § 239 O.s.p.).

Dovolanie v danom prípade smeruje proti uzneseniu, preto pri posudzovaní jeho prípustnosti treba vychádzať z ustanovenia § 239 O.s.p. V zmysle § 239 ods. 1 O.s.p. je dovolanie prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností (§ 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O.s.p. V zmysle § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

V danom prípade navrhovateľ napadol dovolaním uznesenie odvolacieho súdu, ktorým potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa. Napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje znaky žiadneho z rozhodnutí uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., preto dovolanie proti nemu v zmysle týchto ustanovení prípustné nie je.

Prípustnosť dovolania by v danom prípade prichádzala do úvahy len v prípade, že by v konaní došlo k závažným procesným vadám, ktoré sú taxatívne vymenované v § 237 O.s.p. Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu (t.j. aj uzneseniu), ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo

v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Ustanovenie § 237 O.s.p. nemá žiadne obmedzenia vo výpočte rozhodnutí odvolacieho súdu, ktoré sú spôsobilým predmetom dovolania. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný, a ak je konanie postihnuté niektorou z vád vymenovaných v tomto ustanovení, možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie procesne neprípustné. Treba ale uviesť, že z hľadiska posúdenia existencie niektorej z uvedených procesných vád ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je významný subjektívny názor účastníka, že v konaní došlo k vade takejto povahy, ale len jednoznačné zistenie, že konanie je skutočne postihnuté niektorou z taxatívne vymenovaných vád.

Pokiaľ navrhovateľ v dovolaní argumentoval tvrdením, že súdy pri rozhodovaní o jeho návrhu nezohľadnili to, na čo bolo podľa jeho názoru potrebné vziať zreteľ, t.j. že jeho majetkové pomery odôvodňujú právo na ustanovenie právneho zástupcu z radov advokátov, tieto tvrdenia nenapĺňajú procesnú vadu v zmysle ust. § 237 písm. f/ O.s.p. Pod odňatím možnosti pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.) treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. odňatie možnosti konať pred súdom teda výslovne dáva do súvislosti s faktickou činnosťou súdu, a nie s jeho právnym hodnotením veci, zaujatým v napadnutom rozhodnutí.

Ak by sa odvolací súd prípadne aj dopustil vady spočívajúcej v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O.s.p.), alebo ak by aj konanie pred ním bolo postihnuté inou vadou, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), išlo by síce o nedostatok, avšak taký, ktorý má za následok vydanie vecne nesprávneho rozhodnutia, nie však odňatie možnosti účastníka pred súdom konať a dôvod zakladajúci prípustnosť dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. Na túto nesprávnosť, ak by k nej vôbec došlo, by bolo možné vziať zreteľ len v prípade, že by dovolanie bolo procesne prípustné podľa § 239 O.s.p. alebo § 237 O.s.p. (o takýto prípad ale v prejednávanej veci nejde).

Keďže prípustnosť dovolania navrhovateľa nemožno vyvodit' z § 239 O.s.p ani z § 237 O.s.p., dovolací súd jeho mimoriadny opravný prostriedok odmietol (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 19. mája 2009

JUDr. Ladislav G ó r á s z, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia: Klaudia Vrauková